

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1525. usque ad annum 1529

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118480

§. 49. Epistola Cardinalis Volsæi ad Casalium Angliæ Legatum Romam
missa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66472)

Sæcul. XVI.
A. C. 1527.

§. XLIX.

Epistola Cardinalis Volsæi ad Casalium Angliæ Legatum Romam missa.

Sub idem tempus Cardinalis Volsæus datis ad Gregorium Casalium Legatum literis eidem injunxit, ut unita cum Knighthio opera Papam urgeret, quatenus Regi, quæ postulaverat, concederet. Hæc epistola vehementi admodum stylo concepta haud obscure ardens manifestabat desiderium, quo ipsemet Cardinalis divortium decerni peroptabat. Præprimis Casalium encomiis, promissis, atque officiosis verborum lenociniis lætabat, præmia etiam pollicitus, si negotium ejus curæ demandatum feliciter ac sedulo ad exitum perducere conaretur. His præmissis ad eum sequentia perscripsit:

„ Haud ultra te latere potest, Regem
 „ non modo propriæ scientiæ, ac adhi-
 „ bitæ diligentæ testimonio, sed ipso etiam plurium Theologorum, ac Virorum in quavis facultate celeberrimorum judicio convictum clare agnovisse, quod Reginam thori sui sociam haud ultra habere possit, quin leges divinas violet, suamque conscientiam lædat, atque animum periculo salutis,

Barnet hist. refor. Angl. tom. I. p. 73. De Rapin. Thoiras hist. d' Angl. to. 5. p. 250.

„ tis, necnon continuis agitationibus Sæcul. XVI.
 „ exponat; præterea Rex non modo A. C. 1527.
 „ regni sui, sed etiam exterarum regio-
 „ num Jurisperitos, Theologosque scien-
 „ tia longe clarissimos in consilium vo-
 „ cavit, atque inter eos nonnulli cen-
 „ sebant, Papam in primo affinitatis
 „ gradu legis gratiam facere haud po-
 „ tuisse, eoquod ejusmodi connubia pu-
 „ blicæ honestati, legi naturali, & divi-
 „ næ adversentur, atque interdican-
 „ tur (*); ceterorum autem omnium
 „ sententia eo abibat, quod Papa (si ta-
 „ men id posset) nunquam ejusmodi
 „ facultatem concedere debuisset, nisi
 „ ob causas omnino gravissimas, qua-
 „ rum tamen nulla in Pontificis Consti-
 „ tutione exprimitur. „ Post hæc Car-
 „ dinalis proposuit rationes jam superius
 „ adductas, quibus innixus Rex Julii II.
 „ dispensationem nullam declarari postu-
 „ labat.

Demum ita prosequitur Cardinalis:
 „ Haud temere Rex suspicabatur, quod
 „ propterea a Deo prolium suarum
 „ morte fuisset castigatus, unde, ut no-
 „ vas irati Numinis calamitates decli-
 „ naret,

(*) Ita censebant vanales quidam Angliæ
 Doctores, cujus sententiæ falsitatem optime de-
 textit Thomas de Vio Cardinalis Cajetanus tom.
 3. tract. 14. cap. 1. & seqq.

Sæcul. XVI.

A.C. 1527.

„ naret, ad Sedem Apostolicam nego-
 „ tium referre statuit, petitque, ut ibi-
 „ dem matrimonii sui firmitas discuti-
 „ tur, simulque præclara, quæ summis
 „ Pontificibus præstitit, obsequia pon-
 „ derentur; hancque in rem media
 „ perquirantur opportuna, ut a conju-
 „ gis suæ thoro separatus libere alteri
 „ nubere possit, a qua Deo adjuvante
 „ prolem masculam sperare valeat. I-
 „ gitur nil intentatum relinque, ut re-
 „ motis arbitris cum Papa conferas,
 „ eique demandatæ potestatis literas
 „ tradas, in quibus maximi momenti
 „ conditionem ab ipsomet Rege addi-
 „ tam reperies. Præterea summo Pon-
 „ tifici meo, Regisque nomine expo-
 „ nas, nos summopere adversam, quam
 „ Papa, ejusque Cardinales indignum
 „ in modum perpeffi sunt, vicem dole-
 „ re, simulque eidem fidem facias, nos
 „ nihil non acturos, ut Papa, ejus-
 „ que Cardinales quantocius libertati
 „ reddantur, me vero speciatim tanto
 „ studio, ac fervore huic negotio invi-
 „ gilaturum, perinde ac si Sanctitatis
 „ suæ libertas unice a meis viribus de-
 „ penderet. Postea summum Pontificem
 „ de ipsa conjugii, quod Rex contraxit,
 „ statu ac conditione edoceas velim, vi-
 „ vis quoque depinge coloribus crebras,
 „ quibus religiosa Regis conscientia
 „ „ agita-

„ agitatur: exaggera mentis anxietates, Sæcul. XVI.
 „ necnon calamitates, quæ Rege sine A.C. 1527.
 „ hæredibus decedente Regno immine-
 „ rent; his adde omnium Procerum
 „ preces, totiusque populi vota. Ver-
 „ bo, nil eorum prætermittite, quibus
 „ Papam ad irritandam Julii dispensa-
 „ tionem inducere poteris, eique ob
 „ oculos pone præsentem Christianæ
 „ Reipublicæ, ac Italiæ statum, præ-
 „ terea gravibus omnino verbis Ponti-
 „ fici serio exponas, quantum ipsius,
 „ Sedisque Apostolicæ interfit, ut Rex
 „ inviolabili fide summis Pontificibus
 „ adhæreat, ac denique fidem facias
 „ Clementi, quod si hoc in negotio Re-
 „ gis voluntati satisfacturus sit, fore,
 „ ut Henricus ad tuenda Ecclesiæ jura
 „ semper sese obstrictum profiteatur. „

„ Ceterum, pergit Cardinalis, ma-
 „ gis gloriosum erit Pontifici, si incon-
 „ sulto etiam Cardinalium Collegio Re-
 „ gem voti sui plene compotem reddi-
 „ derit, ac *proprio*, ut inquiunt, *motu*
 „ demandatæ potestatis literis, quas
 „ unacum transmittito, subscripserit,
 „ eoquod legitime sint instructæ, vali-
 „ disque argumentis suffultæ, eisque
 „ nil nisi Papæ sigillum desit. His enim
 „ literis Rex mihi potestatem concedi
 „ postulat, ut unacum aliis meo iudicio
 „ Hist. Eccles. Tom. XXXV. R „ se-

Sæcul. XVI. „ feligendis de Regis matrimonio cog-
A. C. 1527. „ noscere, ac sententiam ferre possim;
 „ præterea hæc literæ consonant man-
 „ datis, quæ itidem tibi submitto, jam
 „ ultima eis admota est manus, eas igi-
 „ tur a Papa signari procura unacum
 „ alia dispensationis forma plene elabo-
 „ rata, quam in eodem fasciculo repe-
 „ ries. Si cuncta hæc impetrabis, Pon-
 „ tifici significes, Regem in Franciam
 „ jamjam ingentem pecuniarum sum-
 „ mam pro Gallorum exercitu in Italia
 „ alendo transmisisse, nunc vero nec
 „ labori, nec sumptibus, nec thesau-
 „ ris parciturum, ut Papam e custodia
 „ eripiat, sanctamque Sedem Aposto-
 „ licam in eundem, quo antea fulge-
 „ bat, potentiæ ac Majestatis splendo-
 „ rem reponat, hancque in rem recen-
 „ seas, quod Henricus Belgium toto
 „ exercitus sui robore invasurus, bel-
 „ lumque tamdiu Cæsari illaturus es-
 „ set, donec ad officium redigatur. Si
 „ vero Papa e carcere suo jamjam ere-
 „ ptus in Cæsaris gratiam redierit, pri-
 „ usquam has literas receperis, tunc
 „ Pontifici suggeras, ne fiduciam suam
 „ in Caroli præsidium reponat, cum is
 „ eidem sæpius fidem fefellisset, totus-
 „ que in eo esset, ut Ecclesiæ potesta-
 „ tem imminueret, pariter Pontifici in
 „ memoriam revoces, quod Cæsarem
 „ a so-

„ a folemni juramento , quo se Mariam Sæcul. XVI.
 „ uxorem ducturum obstrinxerat , in- A.C. 1527.
 „ scio Rege absolverit , proin Henricus
 „ quoque utpote omni tempore sacræ
 „ Sedi addictissimus , juxta ac studio-
 „ fissimus merito sibi polliceatur , ut
 „ parem etiam favorem consequi me-
 „ reretur. Si autem forte Pontifex mi-
 „ hi hujus causæ cognitionem commit-
 „ tere tergiverfetur , ac vereatur , ne
 „ Regis voluntati utpote primus illius
 „ Minister plus justo faveam , tunc quic-
 „ quid tua tibi industria dictat , adhibe ,
 „ ut ejusmodi timorem dispellas , cer-
 „ tumque reddas Pontificem , me om-
 „ nes æqui judicis partes expleturum ,
 „ si vero insuperhabitis his omnibus Pa-
 „ pam flectere desperes , propone illi
 „ Staphilejum Rotæ Apostolicæ Deca-
 „ num , qui modo in Regno moratur ,
 „ ceteros autem quoscunque extraneos
 „ recusa ; his quoque adde , hujus ne-
 „ gotii moram æque ac ipsam petiti-
 „ nis repulsam Regi ingratam fore. De-
 „ nique si Papam animo constituiffe cer-
 „ nes , rem cum quibusdam Cardinali-
 „ bus agere , nil inaufum relinque , ut
 „ ab hac sententia illum dimoveas , si
 „ autem incassum omnia , horum Car-
 „ dinalium nomina explorare , eosque
 „ invisere cures , nihilque eorum præ-
 „ termittas , quæ , ut hi Regis propo-
 „ R 2 „ lito

Sæcul. XVI. „ fito faveant, opportuna censebis; ex-
 A.C. 1527. „ hibe illis rationes, ob quas dispensa-
 „ tionis Bulla omnino nulla est, & divor-
 „ tium concedi petitur; postremo illos
 „ muneribus ad Regis partes pertrahe-
 „ re studeas. „

§. L.

*Cardinalis tit. quatuor Coronatorum a
 Knitghio, & Casalio salutatus.*

Has literas recepit Casalius unacum
 Epistolis ad plures Cardinales di-
 rectis, atque inter alios ad Puccium,
 & Cardinalem tit. SS. quatuor Corona-
 torum; hujus enim Cardinalis sententia
 prævalere videbatur, idque sat aperte
 manifestabat responsum, quod Papa jam
 antea Casalio dederat. Quapropter hic
 Knitghio sese adjunxit, atque ambo Car-
 dinalem tit. SS. quatuor Coronatorum
 adeuntes eidem literas a Volsæo ad eum
 datas tradunt, necnon officiosæ hujus
 salutationis causam exponunt, spe fa-
 cta, Regem grato admodum animo pia
 in eum obsequia suscepturum, dummo-
 do is causæ æquitati faveret. Referunt
 etiam Scriptorum nonnulli, Regem his-
 ce Legatis præter decem aureorum mil-
 lia in eos expendenda, qui eis hac in
 causa opitularentur, plenam etiam de-
 disse potestatem, ut Regis nomine, quic-
 quid